

శ్రీశైలంలో ప్రాఫెసర్ నందగోపాల్ అంతర్జాతీయమైనట్లుగా ప్రముఖ తెలుగు దినపత్రికలలోని వార్త నాకు చాలా బాధను కలిగించింది. ప్రాఫెసర్ గారి మిత్రులకు, పరిచయస్థులకు, శిష్యులకు ఈ వార్త బాధాకరమైనదే. నేను వెంటనే ఆయన శిష్యుడు లెక్చరర్ వేంకటేశ్వర శాస్త్రిని ఫోన్ లో కాంటాక్ట్ చేశాను. నిజమేనని శాస్త్రి ధ్రువీకరించాడు. నేను వెంటనే శ్రీశైలం వెళ్లడానికి కర్నూలు వైపు బయల్దేరాను.

ప్రాఫెసర్ గారితో నాకు చాలా ఏళ్ళుగా పరిచయం. గొప్ప స్నేహితి. పురావస్తు శాస్త్ర పరిశోధకుడు. సంస్కృత

లోని మిత్రుడు వేంకటేశ్వర శాస్త్రికి ఫోన్ చేసి కర్నూలుకు బయల్దేరాను. కర్నూలులో శాస్త్రి నాతో కలిసి శ్రీశైలానికి ప్రయాణమయ్యాడు.

శ్రీశైలం చేరిన వెంటనే ప్రాఫెసర్ నందగోపాల్ ఇంటికి వెళ్లాం. సేవకుడు శివన్నతో ప్రాఫెసర్ అంతర్జాతీయ వివరాలు సేకరించే ప్రయత్నం చేశాం. ప్రాఫెసర్ స్టడీరూంను పరిశీలించగా శ్రీ.శ.రెండు మూడు శతాబ్దాలకు చెందిన శాసనాల నకళ్ళు కనిపించాయి. పుస్తకాల రాక్ లో ఆర్కియాలజీకి, ఇండాలజీకి, శాసనాలకు సంబంధించిన గ్రంథాలెన్నో ఉన్నాయి. ఆయన తన పరిశోధనల గురించి తరచూ రాసుకున్న నోట్సును చూశాం. నోట్సులో ఆయన పరిశీలిస్తున్న మూలికల వివరాలు కూడా ఉన్నాయి. ఒక చోట తన పరిశో

ధానిక తమ కలుగుల లోనికి దూరాయి. చుట్టుపక్కల గమనిస్తూ వెళుతున్న మాకు వున్నట్టుండి దుర్గంధం సోకడంతో ఆ దుర్గంధం ఎటువైపు నుంచి వస్తోందా అని పరిశీలించాం. బాటకు అటు ఇటుగా తెల్లని నల్లని వెంట్రుకల కుచ్చులు వెదజల్లబడినట్లు చూశాం. ఇంకా ముందుకు వెళ్ళేసరికి చచ్చిన పులిలాంటి ఆకారం గల జంతు కళేబరం కనిపించింది. ఆకారంలో పిల్లి కంటే భారీగా, పులి కంటే చిన్నదిగా వున్న ఆ జంతువేమై ఉంటుందో మాకు తెలిలేదు. ఆ చేరువలోనే

థార్ ఎడారిలో ఒక అద్భుతం

ధన ఫలిం చిందని, తాను ఒక గొప్ప ఔషధాన్ని కనిపెట్టగలిగానని పేర్కొన్నాడు. ఆయన రాసుకున్న చైత్ర కూడా దొరికింది.

గడిచిన వారంలో ప్రాఫెసర్ దినచర్యల గురించి తన సేవకుడు శివన్నను ప్రశ్నించాం. ప్రతిదినం బ్రేక్ ఫాస్ట్ తరువాత తుపాకి తీసుకొని బీముని కొలను వెళ్ళే కాలిబాటపై సుమారుగా ఒక కిలోమీటరు దూరం వెళ్ళే అలవాటు ఉందని, ఆ దినం కూడా తుపాకి తీసుకొని అటువైపు వెళ్ళాడని శివన్న తెలిపాడు. సుమారు ఒక గంట తరువాత ఆ ప్రాంతం నుండి తుపాకి పేల్చిన శబ్దం విన్నానని చెప్పాడు. తరువాత శివన్న ఇంటికి వెళ్ళి ప్రాఫెసర్ గారు బోజనం చేసే సమయానికి తిరిగి వచ్చాడు. వారికి బోజనం వడ్డించాడు. అదవితో ఏవైనా విశేషాలుంటే ప్రాఫెసర్ గారు చెప్పేవాడు. ఆ రోజు అటువంటివేమీ చెప్పలేదని తెలిపాడు. మరునాడు ఉదయాన్నే ప్రాఫెసర్ అంతర్జాతీయమయ్యాడు. ఆయనతోపాటు తరచుగా ఇంటిలో అటూ ఇటూ తిరిగే పిల్లి కూడా కనిపించడం లేదని విచార వదనంతో పేర్కొన్నాడు శివన్న.

నేను, శాస్త్రి శివన్న సూచనల ప్రకారమే బీముని కొలను మార్గంలో బయలుదేరాం. శ్రీశైలం అడవులు వనమూలికలకు నెలవు. కనుక ప్రాఫెసర్ ఆ అడవి మార్గం గుండా వెళ్ళాడేమో. లతలు, గుల్మాలూ, వృక్షాలతో వుండిన మనోహర దృశ్యం మా కనులకు విందు చేసింది. లతల, పువ్వుల సువాసనలు ఆఘ్రాణిస్తూ ముందుకు వెళుతున్న మమ్మల్ని చూసి యేదుపండుల గుంపులు ముందుకు

భాషలో పాండిత్యం గలవాడు. ప్రాచీన శిలా శాసనాలను చదవడంలో, పరిష్కరించడంలో గొప్పగా అనుభవం కలవాడు. మన విశ్వవిద్యాలయాలలో పురావస్తు, ఇండాలజీ శాఖలకు విజిటింగ్ ప్రాఫెసర్. తరచుగా దేవస్థానం ఆహ్వానం మీద శ్రీశైలానికి వస్తూ ఉంటాడు. అలా వచ్చినప్పుడు శాసనాల పరిశీలనలకే పరిమితం కాకుండా, ఓషధులు వనమూలికల పరిశోధనలు కూడా నిర్వహిస్తూ ఉంటాడు. ప్రాచీన ఆయుర్వేద శాస్త్రజ్ఞులైన అగ్నివేషుడు, చరకుడు, సుశ్రుతుల గ్రంథాలతో పరిచయమేగాక ప్రాచీన శాసనాలలో పేర్కొన్న ఔషధాల గురించిన అంశాలు ఆయనకు కరతలామలకం. ఆయన దగ్గర శివన్న అనే సేవకుడు న్నాడు. ఆయనకు కావలసిన బోజన సదుపాయాలను సమకూర్చడమే కాక చెంచు వైద్యులు వాడే వనమూలికలు, చిట్కాల వివరాలను కూడా తెలియజేస్తూ ఉంటాడు.

తనకు ఏమీ తోచనపుడు అక్కడికి వచ్చి రెండు మూడు రోజులు ఉండి పోవలసిందిగా నాకు తరచూ ఉత్తరాలు రాస్తూ ఉంటాడు. ఆయన ఆహ్వానం మీద రెండు మూడు పర్యాయాలు శ్రీశైలానికి వెళ్ళాను కూడా. అలాంటి స్నేహితి కనపడటం లేదని తెలుసుకున్న వెంటనే కర్నూలు

తుపాకి పడి వుండడాన్ని గమనించాం. బహుశా ఆ తుపాకి ప్రాఫెసర్ దై ఉంటుందని, ఆ తుపాకితో ఆ జంతువును చంపి వుండవచ్చని భావించాం. శాస్త్రిగారు వెనుకకు మరలుదామని చెప్పడంతో ప్రాఫెసర్ ఇంటికి మరలి వచ్చాం.

ప్రాఫెసర్ ఎందుకు అకస్మాత్తుగా శ్రీశైలం వీడినట్లు? మా సందేహం, బహుశా తాను కనుగొన్న ఔషధాన్ని పరిశీలించడానికి బయల్దేరాడేమో. ఎందుకైనా మంచిది మేము ప్రాఫెసర్ ను వెదకడానికి బయలుదేరుతున్న విషయాన్ని రహస్యంగా ఉంచడం మంచిదేమో. ఆ డ్రగ్ ఫార్ములా కోసం ఏ విదేశీ ఫార్మస్యూటికల్ కంపెనీయో ప్రాఫెసర్ కోసం బయలుదేరి ఉండవచ్చు.

శివన్నతో మేము చూసిన జంతువును గురించి ప్రశ్నించగా అటువంటి జంతువు ఆ అడవులలో లేదని, పెద్ద పులులున్నా అవి జనవాసాలున్న ప్రాంతాలకు రావని చెప్పాడు. మేము అవసరమని భావించిన ప్రాఫెసర్ నోట్సును, డైరీని మాత్రం తీసుకొని, ప్రాఫెసర్ ను వెదకడానికి వెళుతున్నామని, మేం తిరిగి వచ్చేదాకా ప్రాఫెసర్ ఇంటిని జాగ్రత్తగా కనిపెట్టుకొని ఉండవలసిందని శివన్నకు చెప్పి శ్రీశైలం నుండి బయల్దేరాం.

శాస్త్రి ఆదోనిలోని ప్రాఫెసర్ శిష్యుడు డాక్టర్ స్వామికి ఫోన్ చేశాడు. ప్రాఫెసర్ నాలుగు రోజుల క్రితం ఆదోనికి వచ్చాడని ఢిల్లీకి టికెట్ రిజర్వు చేసుకొని ఆ మరునాడే ట్రైన్ లో వెళ్ళాడని చెప్పాడు. మేం వెంటనే ఆదోనికి బస్సులో బయల్దేరాం. డాక్టర్ స్వామిని కలిసి, అతని సహాయంతో స్టేషన్ కార్యాలయం నుండి ప్రాఫెసర్ ఏ స్టేషన్ దాకా టికెట్ తీసుకున్నాడో తెలుసుకొని అదే స్టేషన్ కు టికెట్ తీసుకొని ట్రైన్ లో బయల్దేరాం.

మాకూ ప్రాఫెసర్ ప్రయాణానికి మూడు రోజులు

తేడా ఉంది. రెండు రోజుల అనంతరం జోధ్పూర్ చేరాం. స్టేషన్ నుండి టాంగాలో ప్రసిద్ధి పొందిన మాడరన్ టూరిస్ట్ లాడ్జికి వెళ్ళాం.

జోధ్పూర్ రాజస్థాన్ లోని మధ్యయుగానికి చెందిన ప్రసిద్ధ దుర్గాలలో ప్రముఖమైనది. ఒక భారీ శిలపై రాజ పుత్ర కళాశైలితో నిర్మించిన దుర్గం. బురుజులు, కందకాలతో ముందుకు చొచ్చుక వచ్చినట్లున్న గంబీర భవన రాజం జోధ్పూర్ ప్యాలెస్. యోధులు, రసపుత్ర వీరులకెల్ల ప్రఖ్యాతి బడసినవారు. జోధ్పూర్ నుండి థార్ ఎడారి ప్రారంభమౌతుంది. పశ్చిమానికి వెళ్ళే కొద్దీ ఇసుకమేటలు వేసి దిబ్బలుగా ఎదురౌతుంది. ఎటు చూసినా ఇసుక దిబ్బలే తప్ప, ఆకు పచ్చని చెట్లు అగుపించవు.

మాకూ ప్రాఫెసర్ ప్రయాణానికి మధ్యన రెండు రోజులు మాత్రమే తేడా వుంది. తేడాను తగ్గించడానికి వెంటనే ప్రయాణానికి సిద్ధపడ్డాం. లాడ్జి రిసెప్షనిస్టును విచారించగా ప్రాఫెసర్ రెండు రోజుల క్రితమే రూం ఖాళీ చేశాడని, సూట్ కేసును తమకు అప్పగించి, తను తిరిగి వచ్చి తీసుకొంటానని లేదా తన లేఖతో వచ్చిన వారికి అందజేయాలని కోరినట్లు తెలిపాడు. మాకు ప్రాఫెసర్ గారు బనచేసిన ఫస్ట్ ఫ్లోర్ లోని 45వ నంబర్ గదినే ఇచ్చారు. రూం బాయ్ తోటి టీ తెప్పించుకొని, అతడిని మాటలలో దించాం. ఆ రూం బాయ్ సర్దార్ సింగ్. హిందీలోనే బాతాఖానీ సాగింది.

ప్రాఫెసర్ ఎలాంటి వాడని శాస్త్రి సర్దార్ సింగ్ ను ప్రశ్నించాడు. 'ప్రాఫెసర్ చాలా మంచివాడు. గొప్పగా బక్సీన్ ఇచ్చాడు. చేరిన రోజుననే ఎడారిలోనికి ప్రయాణమయ్యాడు. తగిన ఒంటెను బాడుగకు కుదర్చమని అతడికి చెప్పాడు. నేను మార్కెట్ లో

ఒంటెలను బాడుగకు ఇచ్చే చోటికి తీసుకువెళ్ళాను. ఎక్కువ సేపు బేరమాడక ఒంటె యజమాని పేర్కొన్న బాడుగ ఇస్తానన్నాడు. షేర్ మర్ వైపు సుమారుగా 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఒయాసీస్సు దాకా వెళ్ళాలని చెప్పాడు. ఆ మరునాటి ఉదయమే ఆ ప్రాంతానికి బయల్దేరాడు' అన్నాడు సర్దార్ సింగ్.

'సార్! రూంలో ఆయన కొన్ని కాగితాలను విడిచి వెళ్ళాడు వాటిని తీసుకువస్తా' అని చెబుతూ, ఐదు నిమిషాల్లో ఆ కాగితాలను తెచ్చాడు. ఆ కాగితాలలో తాను ఒక గొప్ప అద్భుతాన్ని సాధింప బయలుదేరుతున్నానని, విజయంతో తిరిగి రాగలననే విశ్వాసముందని తెలుగులో రాశాడు. కనుక ఆ విషయాల గురించి రూం బాయ్ కి గాని, లాడ్జి నిర్వాహకులకు గాని తెలివదు. మేం కూడా అదే గ్రామానికి బయల్దేరుతున్నామని, మాకు కూడా ఒంటెను కుదర్చమని రూం బాయ్ ని అడిగాం. సర్దార్ సింగ్ వెనుకటి లాగే మమ్మల్ని మార్కెట్ లో ఒంటెల యజమానుల దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళాడు. ఈ పర్యాయం మరొక యజమానితో బాడుగ కుదిర్చాడు.

ఒంటె యజమాని రావల్ సింగ్ మేమిద్దరం - మొత్తం ముగ్గురం ఒంటెల మీద మరునాటి ఉదయమే బయలుదేరబోతున్నాం. వేగంగా బయల్దేరితే ప్రాఫెసర్ ని కలవొచ్చని ధైర్యంతో ఉన్నాం. ఆ రోజు రాత్రే మాకు కావలసిన సరంజామా, పెద్ద వాటర్ బాటిల్స్, దప్పిక తీరడానికి టాబ్లెట్లు, సన్ స్ట్రాక్ లాంటివి వస్తే చికిత్సకు మందులు, తాత్కాలిక విడిదికి గుడారం, ఇసుక దుమారం నుండి కాపాడుకోవడానికి శాలువలు మొదలైనవి సిద్ధం చేసుకున్నాం. మేం లాడ్జి మేనేజర్ తో రూం ఖాళీ చేస్తున్నట్లు తెలిపి, రూం బాయ్ కి

బక్సీన్ ఇచ్చి కదిలాం. తెల్లవారక ముందే ఒంటెలపై పడమటి దిశగా థార్ ఎడారిలో ప్రయాణం ప్రారంభమైంది.

ఎక్కడ చూసినా ఇసుక దిబ్బలే. ఇసుక దిబ్బలలో ఒంటెపై ప్రయాణం మొదట్లో ఆటవిడుపుగా ఉంది. కాని పడమటి గాలులు మాకు చీకాకు కలిగించాయి. 5 కిలోమీటర్ల దూరం పయనించి ఒక కుగ్రామం చేరాం. అక్కడ ఒంటెకు నీళ్ళు తాగించాడు రావల్ సింగ్. మేం కాళ్ళు

మేము లాడ్జిలో చూసిన కాగితాలలో పేర్కొన్న థార్ అద్భుతం ఇదే కాబోలు. భారీగా పెరుగుతున్న శరీరాన్ని గమనించి ఒంటె యజమాని భయపడి మరణించి వుండవచ్చు. ఉచ్చాస నిశ్వాసల వలన రేగిన ఇసుక దుమారంలో చిక్కుకొని ఒంటె మరణించి ఉండవచ్చునని భావించాం. ఆ భారీ ఉచ్చాస నిశ్వాసలే మాకు క్రితం దారిలో వినిపించిన సమర ధంకా సగారాల శబ్దాలు. లబ్డబీలు గుండె చప్పుళ్ళు.

ముఖం కడుక్కొని అక్కడ దొరికే మధుర పానీయాలు తాగి తిరిగి ప్రయాణం సాగించాం. రానురాను పడమటి గాలుల వేగం పెరిగింది. సుదూర ప్రాంతంలో ఆకాశాన్ని ఎగదన్నే రీతిలో ఇసుక పైకెగిసింది. ఆ దుమారం రానురాను మాకు సమీపంగా వీస్తుంటే శాస్త్రి ఒకటే గగ్గోలు పెడుతున్నాడు. ఆ ఇసుక తుపాను భీకర శబ్దాలు శత్రుసైన్యాల ముట్టడికి వస్తున్నట్లు అనిపించాయి. ఒంటెల యజమాని రావల్ సింగ్ ను ఏమిటా శబ్దమని అడిగాం. అతడా శబ్దాలు తనకు కూడా కొత్తవేనని, కాని భయపడవలసిందేమీ లేదని ధైర్యం చెప్పాడు. మరి కొంత దూరం వెళ్ళాం. ఇప్పుడా శబ్దాలు మరి ఎక్కువయ్యాయి. వాతావరణం రానురాను భయంకరంగా మారింది. మేము భయోత్పాతంతో మానసికంగా కృంగిపోయాం. అకస్మాత్తుగా ఆ శబ్దాలు ఆగిపోయి గాలి దుమారం తగ్గిపోయింది. 'ఏం భయం లేదు సార్' రావల్ సింగ్ అన్నాడు తనకు తాను ధైర్యం చెప్పుకుంటున్నట్లు. అల్లంత దూరంలో ఒక కోట లాంటి భవనం మాకు కనిపించింది. 'ఆ కోట ఏమిటి?' రావల్ సింగ్ ను ప్రశ్నించాడు శాస్త్రి.

'ఇలాంటి కోటను నేను ఈ ప్రాంతంలో చూడలేదు సార్' జవాబిచ్చాడు రావల్ సింగ్.

మా ప్రయాణం ముందుకు సాగింది. దిబ్బలాంటి కోటను సమీపించాం. చేరువలోనే రెండు ఆర్చితో ఒక బ్రిడ్జిని చూశాం. ఆ బ్రిడ్జి సమీపంలోనే ఒక బలమైన తాడు లేక పగ్గని చూశాం. ఆ పగ్గం నూలు దారంతో పేనిండా లేక వెంట్రుకలతో తయారయిందా? అని సందేహం కలిగింది. దగ్గర్లోనే ఒక ఒంటె కళేబరం పడి ఉంది. అక్కడే ఇసుకలో శాలువలు, దుస్తులు పడి ఉన్నాయి. రావల్ సింగ్ ఒంటె

లను నిలిపాడు. ఒంటెల నుండి దిగి నీళ్ళతో ముఖాలు తుడుచుకున్నాం.

శాస్త్రి 'సార్! ఆ బ్రిడ్జి పైకి ఒకసారి వెళితే విశేషాలు తెలుసుకోవచ్చు కదా' అన్నాడు. ఆ ఆలోచన నాకు నచ్చింది. ఆ సమీపంలో ఎవరైనా మనిషి కనిపిస్తే ప్రాఫెసర్ గురించి వాకబు చేయవచ్చని అనుకున్నాం. ఇద్దరం అటువైపు బయల్దేరాం. ఆ వారధి సమీపంలోని తాడును సమీపించాం.

మాకు ఆశ్చర్యమేసింది. అది సుమారు ఒక సెంటీమీటరు మందం ఉంది. వెంట్రుక అయితే అది ఏ భూతానిదో అయి ఉంటుంది. మనుషులదో జంతువులదో కాదని నిర్ధారించాం. బ్రిడ్జి ఆర్చిలను సమీపించే సరికి అది బ్రిడ్జా లేక కండరాలతో కూడిన శరీర అవశేషమా అనిపించింది. చేరువకు వెళ్ళాం.

ఆశ్చర్యం! అది బ్రిడ్జి కాదు. మనిషి ముక్కు. దగ్గరకు వెళ్ళి, ఇసుకను తొలగించడం ప్రారంభించాం. అది మనిషి తల. అంత పెద్ద తల ఏ భూతానిదోనని అనుకుంటూ ఇసుకను పూర్తిగా తొలగించి చూసేసరికి మమ్మి గొప్పగా ఆశ్చర్యంలో ముంచిన విషయం - అది మా ప్రాఫెసర్ నందగోపాల్ తల. ముక్కు దగ్గర చేతులుంచి శ్వాసను పరిశీలించగా అది అపుడపుడే నిలిచినట్లుంది. శరీరం తడితో కొద్దిగా వేడిగా ఉంది. మృతి చెంది కేవలం ఒక గంటలోపే అయి ఉంటుంది. సమీపంలోని వెంట్రుక ప్రాఫెసర్ గారిదే. అంటే ప్రాఫెసర్ గారి శరీరం 5 అడుగుల 5 అంగుళాల నుండి భారీగా ఒక చిన్న కొండంతగా పెరిగిన దన్న మాట. చేరువలోనే ప్రాఫెసర్ గారి ధైరీ అందులో ఒక లేఖ చొరికింది.

మేము లాడ్జిలో చూసిన కాగితాలలో పేర్కొన్న థార్ అద్భుతం ఇదే కాబోలు. భారీగా పెరుగుతున్న శరీరాన్ని గమనించి ఒంటె యజమాని భయపడి మరణించి వుండవచ్చు. ఉచ్చాస నిశ్వాసల వలన రేగిన ఇసుక దుమారంలో చిక్కుకొని ఒంటె మరణించి ఉండవచ్చునని భావించాం. ఆ భారీ ఉచ్చాస నిశ్వాసలే మాకు క్రితం దారిలో వినిపించిన సమర ధంకా సగారాల శబ్దాలు. లబ్డబీలు గుండె చప్పుళ్ళు. క్రితం తాను వనమూలికలతో తయారుచేసిన ఔషధాన్ని తన పిల్లిపై ప్రయోగించి ఫలితాన్ని గమనించిన ప్రాఫెసర్ మానవునిపై దాని ప్రభావాన్ని పరిశీలించదలచి మన ప్రాంతాలకు దూరంగా థార్ ఎడారిని ఎంచుకున్నాడు. ఇతరులపై ప్రయోగించక తన ఔషధ పరీక్షకు తానే సమీపంగా మారాడు. మేం వచ్చిన పని ముగిసింది. ప్రాఫెసర్ నందగోపాల్ ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ఆశిస్తూ ఆఖరి దర్శనం గావించుకొని వచ్చిన దారినే వెనుకకు ప్రయాణమయ్యాం. ధైరీలో దొరికిన లేఖ ద్వారా లాడ్జిలోని ప్రాఫెసర్ సూట్ కేసు తీసుకున్నాం.

ప్రాఫెసర్ గ్రంథాలు, పరిశోధనా పత్రాలు విశ్వవిద్యాలయాలలోని ఆయా శాఖలకు, ప్రాఫెసర్ సూచనల ప్రకారమే అందజేసి, వారి స్థిర చరాస్తులను సూచించిన విధంగానే పంపాం. సేవకుడు శివన్నకు కొంత ధనాన్ని ఇచ్చాం.

ప్రాఫెసర్ నందగోపాల్ - ఇర్వింగ్ వాలెస్ రాసిన 'ది ఫిజిషియన్ ప్రాజెక్ట్' నవలలోని హీరో మార్క్ డొనాల్డ్ లా ఒక గొప్ప ఔషధాన్ని కనుగొని అది మానవ జాతికి అపకారం గావిస్తుందని భావించి, తనతో బాటుగా ఆ ఔషధాన్ని, తయారీ విధానాన్ని నాశనం చేసిన ధీమంతుడు, మానవతా వాది.

